

RECENT

POPULAR

Identitetkriser. Veje og vildveje
9. december 2020

Tv-serie Ulven kommer?
8. december 2020

Katalog over Kommende Katastrofer på Får 302
7. december 2020

English Speakers, Sara Hamming, Anja Jacobsen og Lil Lacy på Kulturhuset KU.BE
30. november 2020

Jeg elsker Wonder Woman
26. november 2020

7. december 2020 teateranmeldelser

Katalog over Kommende Katastrofer

Af Lau Tobias Tronegård-Madsen

Katastrofen

I takt med at nytåret nærmer sig, nærmer vi os også slutningen på det, der af mange, og med rette, er blevet kaldt et annus horribilis. Et år, der har været fyldt med den ene katastrofe efter den anden. Når man sætter sig i salen i den lille, ombyggede lejlighed placeret helt centralt i København, der danner scene for Teater 302, for at se en forestilling med titlen *Katalog over Kommende Katastrofer*, er det svært at gennemskue, præcis hvilke katastrofer, man nu skal beskæftige sig med den næste halvanden times tid; der synes er være rigeligt at vælge i mellem.

Det står dog hurtigt klart, at der særligt er én katastrofe – eller emne, problematik eller sag, afhængig af perspektivet – der har fyldt hos de fire dramatikere, Peter-Clement Wøtmann, Joan Rang Christensen, Mikkel Trier Rygaard og Julie Maj Jakobsen: Da George Floyd i maj blev dræbt af en hvid betjent, skabte det en ikke bare national, men global modreaktion, hvor tusindvis af demonstranter gik på gaden for at vise deres frustration over det, som de betragter som den systemiske racisme i det amerikanske retssystem. Her blev bl.a. bevægelsen Black Lives Matter et fremtrædende symbol for denne folkelige vrede. Disse begivenheder har også været udgangspunktet for en politisk debat herhjemme, der især henover sommermånederne fyldte både på sociale medier og i avisernes spalter. Her blev der stillet spørgsmål om, og også det danske samfund kunne betegnes som systemisk racistisk. Samt hvordan dette overhovedet skulle tolkes. I den mere kulørte ende af denne debat kan fx nævnes debatten om eskimo-is.

Selvom disse begivenheder danner et aktuelt springbræt for de tematikker, som *Katalog over Kommende Katastrofer* beskæftiger sig med – Black Lives Matter, George Floyd og endog eskimo-is dukker alle op i løbet af forestillingen – så er det grundlæggende noget andet, der fylder: Det er den racisme, særligt med flygtninge og muslimer som mål, der efterhånden er blevet en mere og mere indforstået og selvfølgelig del af den danske, politiske diskurs og endda af lovgivningen.

Foto: Åsmund Sollihøgda

Frygt og elendighed i Danmark

Som inspiration og form til at tegne et billede af det danske samfund anno 2020, har forestillingen taget udgangspunkt i Bertolt Brechts stykke *Furcht und Elend des Dritten Reiches* (1938), som Brecht ironisk nok skrev, mens han boede i eksil i netop Danmark. Stykket er en utilsleret kritik af det Nazi-Tyskland, som Brecht var flygtet fra, og det beskriver i en række scener hverdagslivet under det nazistiske diktatur. Et hverdagsliv, der er fyldt med angst, mistro og hykleri, og hvor alle dele af den menneskelige tilværelse indrettes sig efter det fascistiske regime. Stykket er bygget op af en række enkeltstående scener, uden relation til den forudgående eller den efterfølgende, i det som Brecht kaldte 'montage'. Ligeledes er *Katalog over Kommende Katastrofer* bygget op som en montage, hvor scenerne er tydeligt adskilte. Til at understrege denne adskillelse gør forestillingen også brug af en række af det, Brecht kaldte Ver fremdungseffekter – effekter, der har til formål at bevidstgøre beskueren, ved at understrege teatrets kunstighed. Disse effekter bringes i forestillingen primært i spil af den drengesanger, spillet en sanger fra Det Danske Drengekor, der mellem scenerne synger en kort sang, der som et minimalistisk græsk kor kommenterer på handlingen. Dette indslag, som Brecht ville have kaldt en 'Song', findes på lignende vis i *Furcht und Elend des Dritten Reiches*. I forbindelse med overgangen til scenerne, holder drengen desuden et skilt op, der meddeler scenens titel, samt det årstal, den udspiller sig – ligeledes en klassisk Ver fremdungseffekt. På denne måde vedkender *Katalog over Kommende Katastrofer* sig tydeligt både sit teaterhistoriske, og i et vist omfang også sit ideologiske ophav. Foruden at være en talentfuld dramatiker, digter og instruktør, var Brecht også en stærk ideologisk drevet kunstner, som så det som sin kunsts centrale opgave at underbygge den socialistiske verdensanskuelse. Det var til dette, han udviklede sin teori om 'det episke teater', som skulle være et opgør med det dramatiske teater og dets 'kulinariske' forførelse af publikum. Brecht ville skabe et teater, der i stedet for at give publikum en flugt fra verden, skulle aktivere publikums intellekt, og gøre dem bevidste om samfundets problemer og uretfærdigheder – og dermed få dem til at indse socialismens fortræffeligheder. Det er denne arv, som *Katalog over Kommende Katastrofer* påtager sig, og på denne måde mere end antyder, at der ligger et bevidst samfundsmæssigt og politisk projekt bag forestillingen og dens ønskede effekt på publikum.

Ny vin på gamle flasker

Det er skuespillerne Tilde Maja Fredriksen, Marie-Lydie Nokouda og Brian Hjulmann, der lægger kroppe til de skiftende tableauer over hverdagslivet i Danmark. Selvom de konstant skifter roller hver gang drengesangeren indikerer, at en ny scene er etableret, så tegner de sig alligevel nogle gennemgående tendenser i deres karakterer: Marie-Lydie Nokouda, som er den eneste af de tre, der ikke er hvid, indfinder sig på forskellig vis i roller, hvor hun er den 'Andetgjorte' – den etnisk fremmede, muslimer, den farvede – som må bære konsekvenserne af danskernes og den danske stats syn på 'fremmede'. Som når hun står som Black Lives Matter-aktivist på folkemødet på Bornholm og fortæller om overgreb fra den danske stat, som fx brugen af Vridsløselille som immigrationsfængsel, eller når hendes chef pludseligt sætter spørgsmål om hendes uvildighed, da det kommer frem, at hun er muslim. Brian Hjulmann, som på scenen repræsenterer den hvide mand, lægger i flere scener krop til det eksplicit racistiske had i form af repræsentanten for den racistiske bevægelse Identitar eller den fynske politimand, der insisterer på at benytte en kop med fremmedfjendske slogans. Mere subtile i deres racisme er flere af de karakterer, som Tilde Maja Fredriksen spiller, herunder Merethe fra kommunen med den meget sigende replik, ytret i forbindelse med en snak om den ekstreme højrefløjss fremmarch: "Folk føler en masse kloge mennesker taler hen over hovedet på dem – og det gør dem vrede."

I kontrast til disse meget samtidige personer og problematikker oplever vi en scenografi, der med sine gule vægge, PH-lampe, mørke træmøbler og trævægur synes at pege tilbage mod det 20. århundrede. Dette fremhæves ikke mindst af drengesangeren, der ikkædt skjorte og vest, mens han a cappella i sit lyse drengeregister synger de vemodige kommentarer mellem scenerne, nærmest fremstår som en gæst fra 1800-tallet. På denne måde synes forestillingens visuelle univers sammen med dens overordnede, brechtianske form at pege tilbage i tiden, mens dens personer, historier og tematikker er uomtvisteligt nutidige.

Foto: Åsmund Sollihøgda

Reductio ad Hitlerum

At *Katalog over Kommende Katastrofer* binder tråde mellem fortiden og nutiden, er næppe tilfældigt. Ved at lade sig inspirere og tage "tråden op", som det formuleres i forestillingens program, fra *Furcht und Elend des Dritten Reiches*, synes projektet klart: Forestillingen har til formål at vise de ligheder, der er mellem den udvikling, der skete i Tyskland i 1930'erne, og den udvikling der sker i Danmark i dag. Dette indtryk står i det mindste klart, efter man har overværet en af forestillingens afsluttende scener, hvor Marie-Lydie Nokouda spiller partner til en hvid mand, Brian Hjulmann, og i året 2024 pakker sin kuffert for at forlade Danmark, fordi hun ikke længere føler sig tryk. Hun gør det også, fordi hun ikke vil stå i vejen for sin mands muligheder, og manden kvitterer for dette hensyn med ganske få og spinkle protester mod hendes beslutning og lader hende herefter rejse. Scenen er en ganske let omskrivning af en scene fra Brechts forlæg, hvor det er en jødisk kvinde, der rejser fra sin mand. Dette korte optrin, sammen med andre situationer i forestillingen, tegner et billede af en dansk befolkning, der enten ikke vil anerkende konsekvenserne af deres racistiske holdninger eller som blot lader stå passivt til. Det er denne accept af tingenes tilstand, der også opstod i Nazi-Tyskland, som Hannah Arendt ville kalde 'ondskabens banalitet'. Som Nokoudas karakter resigneret bemærker i scenen: "Danmark er blevet som det er, fordi danskerne vil det sådan".

At genbruge 1930'erne kunstneriske greb til at påpege lighederne mellem 30'erne og den tid vi befinder os i nu, kan virke besnærende. For hvem vil ikke være en 'Weiße Rose', der tør byde ondskaben trods, mens tid er? Omvendt kan man måske stille spørgsmålstegn ved, hvad der er det større perspektiv i at insinuere, at ens politiske modstandere lige så godt kunne gå med armbind og skrårem. Særligt når ens politiske modstandere synes at være en bred andel af den danske befolkning, der i de seneste år har omfavnet den hårde udlændingepolitik. Sammenligningerne kan både være med til at klarlægge forbindelser, men det kan også være med til at sløre forskelle. Mens andre forestillinger, som eksempelvis Huset Teaters *Rocky* (2017), har forsøgt at undersøge, hvad der driver samtidens sving mod højre, synes *Katalog over Kommende Katastrofer* at være tilfreds med at fordømme tendensen. Spørgsmålet er, om denne strategi rent faktisk kan overbevise nogen, der ikke allerede er omvendt. Eller om det måske ikke snarere var nødvendigt at anerkende, at nye tider kræver nye former og udtryk, hvis de virkelig skal være i stand til at fange Zeitgeisten og danne grobund for reel politisk forandring.

Isenesættelse: Anne Zacho Søgaard / Tekst: Peter-Clement Woetmann, Joan Rang Christensen, Mikkel Trier Rygaard og Julie Maj Jakobsen / Scenograf: Rebekka Bentzen / Komponist: Matilde Böcher / Dramaturg: Miriam Frandsen

Medvirkende: Tilde Maja Fredriksen, Marie-Lydie Nokouda og Brian Hjulmann. Drengeangere: Noah Lützen, Jonathan Beyer-Karlshøj og Fang Qi.

Lau Tobias Tronegård-Madsen er dramaturg og cand.mag. i teater- og performancestudier.

< [English Speakers, Sara Hamming, Anja Jacobsen og Lil Lacy på Kulturhus KU.BE](#)

[Tv-serie Ulven kommer?](#) >

Del med andre

OM OS

Peripeti er det eneste danske videnskabelige teatertidsskrift og redigeres af en national redaktion fra Dramaturgi, Aarhus Universitet, Teatervidenskab ved Københavns Universitet og med redaktionsmedlemmer med tilknytning til teatre og teateruddannelser.

STØTTES AF

STATENS KUNSTFOND

AKTUELT

Identitetkriser. Veje og vilde veje
dec 9, 2020

Tv-serie Ulven kommer?
dec 8, 2020

Katalog over Kommende Katastrofer på
Får 302
dec 7, 2020

SØG PÅ SJDEN

Search

FOR REDAKTIONEN

[Log ind](#)

[Indlægsfeed](#)

[Kommentarfeed](#)

[WordPress.org](#)